

M. T. B. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

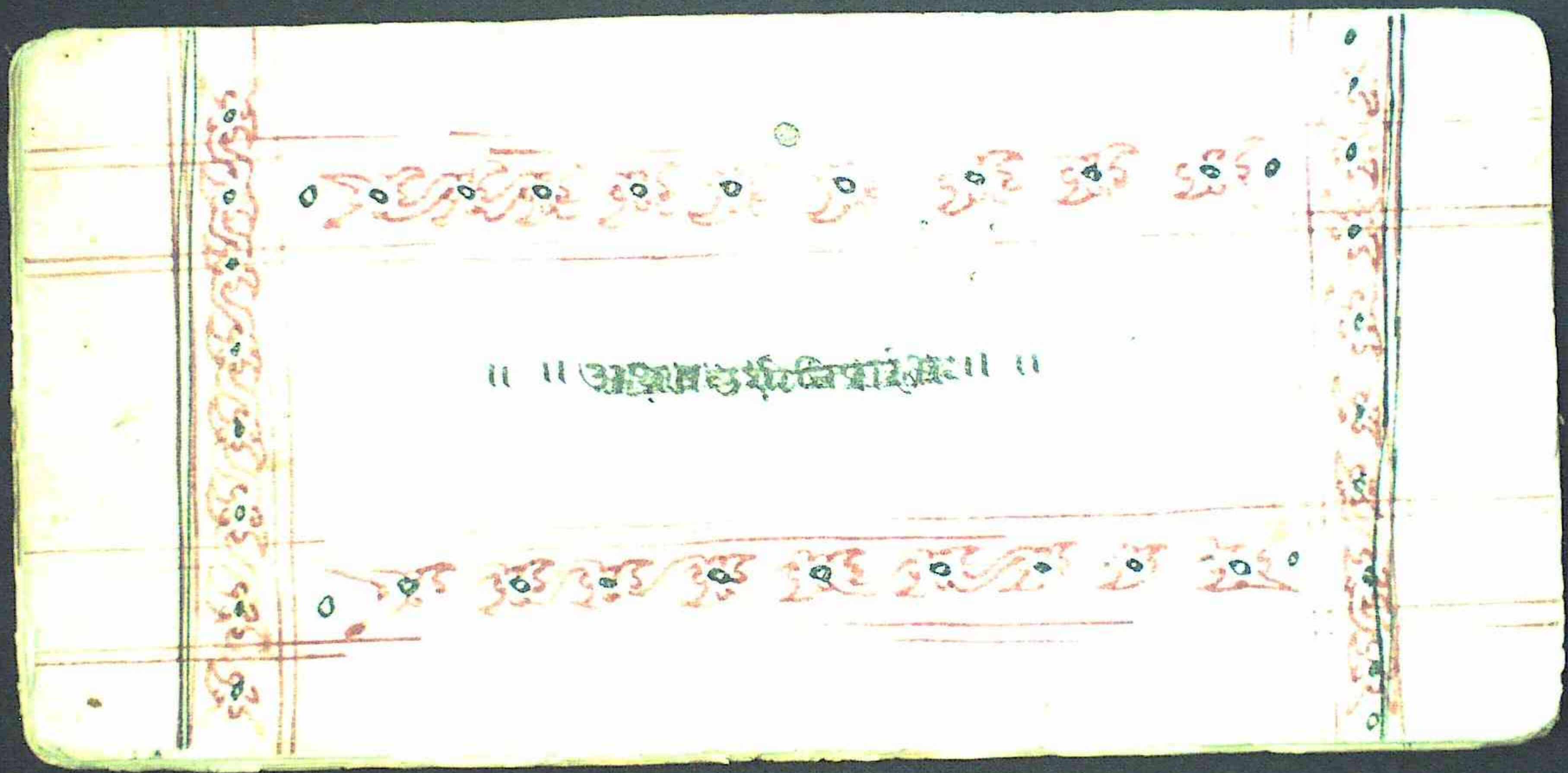
No. ^{Ref.}
Ser. 163

Title: *Jalo Shanti Rayoga*

Done

163

:	ala Shānti Prayoga	:	Title
:		:	Author
:		:	Editor
:		:	Year, Vols.
:		:	Publisher
163	:	:	Remarks

॥ ॥ अथर्ववेदसंहिता ॥ ॥

उ० शा०
॥३॥

ता

श्रीगणेशायनमः॥३०॥ आधानादौ संकल्यात्पूर्वदिने दिवानां दीमुखं रत्नाय
त्रोदकं शालिं कुर्यात्॥ तथादि॥ पादौ प्रक्षाल्या च मय्युग्मां ब्राह्मणान् प्रक्षालि
तपाणि पादानपः आचम्य प्रतिदिशमासने पूषवेत्यगोमयेन गोचर्ममात्रं च नर
खमुपलिप्य दर्भेषु प्राङ्मुखः सपत्नी कउपविश्य दूर्वादींश्च धारयमाणः॥ पवि
त्रपाणिः प्राणावायव्य॥ तिथ्यादिसंकीर्त्य करिष्यमाण कर्मी गभस्तो उदकशालि
करिष्ये॥ इति संकल्य तत्र मध्ये यज्ञांगकाष्ठेन तूष्णीमुद्रां लेश्य तत्र पंचप्र
स्थसिकतानां स्तुतिं लंचतुरस्रमरलिमात्रं कुर्यात्॥ स्वर्णेन रजतेनापि ताम्रपात्री
हिणापि वा॥ दर्भयुक्तेन षट् लेखाः कुर्यात् स्तुतिं लमध्यतः॥ अंगुष्ठोपकनिष्ठिका
भ्यां गृहीत्वा साधनं॥ स्तुतिं लमध्यप्रतीमारभ्य प्राक् संख्यां प्रादुशमात्रं लेखा
व्रतं जज्ञानमित्यनेन लिखेत्॥ नस्यादक्षिणतः॥ नाके सुपर्णमित्यनेन पूर्ववत् लेखा ॥३॥

प्रोक्षणीमुत्तानं कृत्वा

मध्ये

द०

लिखेत्॥ पूर्वस्या उत्तरतः॥ आप्यायस्व समेतु तदति पूर्ववत् लेखा लिखेत्॥ स्तुतिं
लमध्यदक्षिणमारभ्योपगवर्गां प्रादुशमात्रां पूर्ववत् लेखा योरुद्रो अग्रावित्यने
न लिखेत्॥ एतस्याः पश्चिमतः इदं विष्णुर्विचक्रमइत्यनेनोदगपवर्गां लेखा लिखे
त्॥ मध्यमायाः पूर्वतः इदं विश्वादेत्यनेन पूर्ववत् लेखा कुर्यात्॥ लेखा साधनं स्तु
तिं लैनिधाय देवस्य लेखनमुत्सकराभ्यां लेखा साधनं गृहीत्वा॥ ३०॥ पूर्वतः सु
वरिति स्थंडिलादुत्तरतो निरस्यापउपस्पृश्य स्थंडिलादुत्तरतः प्रागग्यादमीनां
स्तीर्यनेषु प्रोक्षणींस्त्रवेष्टितमुद्रं कुंभं च सादयित्वा सोदितानि दर्भैः प्रक्षाल्य प
वित्रं कृत्वा तस्यामुगायं पवित्रं निधायोदकमासि च्यतुर्लङ्घि रित्ययं प्रोक्षणीपवि
त्रेण प्रोक्ष्य उदकुंभमुत्तानं कृत्वा पवित्रेण प्रोक्ष्य उदकुंभस्य धूपं प्रनं कंचित्
कुर्वन्ति॥ स्तुतिं लोपरि प्रागग्यां न्दर्भानां स्तीर्य गंधोदकेनाभ्युक्ष्य पुष्पोः फलैः

द्वौ

प्र.शो.

॥३॥

[illegible]

पात्रः प्रसिद्धिं नृणां यथा हिराजं वामवा ५२ मेन ॥ तृष्णीमनु प्रसिद्धिं दूषानोस्तासि विधिरक्षसस्त
पिष्टे ॥ तव भ्रमास आश्रुयापतंत्यनु स्पृश धृषताशो भुवानः ॥ नष्टं ५३ च मेजु कापतागान
संदिनो विसृज विधगुक्ताः ॥ प्रतिस्पृशो विसृज तूर्णितमो भवा पायुर्विशो अस्या अर्धः ॥ यो
नोदूरे अचश ५४ सो यो अंत्यग्ने माकिष्टे व्यधिराद धर्षित् ॥ उदमेतिष्ठ प्रत्यातनु धन्य मित्रा ५
५० षताक्षिगमेहेते ॥ यो नो अराति ५५ समिधान चक्रे नीचा तं पश्यत स न भुक् ॥ उर्ध्वो भवे
थ ति विध्यास्मदा विष्णुष्टे देव्या न्यग्ने ॥ अवस्थिरातनु हियातु जूनां जामिमजा मिष्टसमी
क्षित ५६ ॥ सते ज्ञानाति सुमति य विष्ठय ईव ते ब्रह्मणे गानु मेरेत् ॥ विश्वान्यस्मै सुदिना
निराया ५७ पुन्मान्मर्या विदुरो अभिद्योत् ॥ सद्गने अस्तु सुभगः सुदानु र्यस्तु नित्ये
न हविषाय रुक्म्ये ॥ पिप्रीषति स्व आपुषिदुरो णे विष्टे स्मै सुदिना सा सदिष्टिः ॥ अर्वा
मैत सुमतिं चोष्य र्वाक्सं ते वा वाताजरतामि यगीः ॥ स्वश्वास्तु सुरभामर्जये मास्मे
क्षत्राणि धारयेर नुद्युत् ॥ इह त्याग्य चरेदुप त्मनरे दोषा वस्तु दूरे नासमनुद्युत् ॥

उद. शां.

॥ ३ ॥

क्रीडंतस्त्वासुमनसः सपेमाभिद्युक्तास्तस्थिवांसो जनाता ॥ यस्त्वास्वभ्यः सुहिरण्यो अग्न
उपयाति वसुमतारथेन ॥ तस्य त्रोभेव सितस्य सरबायस्त अतिथ्यमानुषं जुजोषत ॥ ता
॥ २ ॥ महोरुजामि बंधुताव केभिस्सत्मापितुर्गोतमादन्वियाय ॥ त्वेनो अस्य वचसश्चिकि
हि होत र्यविष्ट सुक्रतो दमूनाः ॥ अस्वपूजः स्तरणयः सुशेवा अतः प्राप्ता वृका अश्रमिष्ठः ॥
ते पायवः सधियं नो निषद्यानेत वनः पाल्ममूर ॥ ये पायवो मामनेयने अग्ने पश्यता अ
धुंरितादरक्षन् ॥ ररक्षतान् सुक्रतो विश्वे वददि संतर्दप्यवोना हरे भुः ॥ त्वया वयं
सधन्यस्त्वे तास्तव प्रणीत्य यामवा ज्ञान ॥ उभाशु सासूदय सत्यता ते नुष्टुया कय
द्यद्रूपाण ॥ अयाते अग्ने समिधा बिधेम प्रतिस्तोमे ॥ शस्यमान गभाय ॥ दहाश
सोरक्ष सः पात्यस्मान्नु हो निदो मित्रमहो अवघात ॥ ३ ॥ रं दणं वाजिन माजिघांश
मित्रं प्रथिष्ठमुपयमि रोम ॥ शिशाना अग्निः क्रतुभिः सनो दिवो सरिषः पातु नक्तं ॥ विज्ञो समिधः
तिषा वृहता भात्यग्निरा विर्विध्वानि कृणुते महित्वा ॥ आदेवीर्मायाः सहते दुरेवाः शिरी
ते शृंगोरक्षसे विनिक्षे ॥ उतस्त्वा नासो दि विषं त्वमे स्तिमायु धारक्षसे हतवा उ ॥ १ ॥ इंद्रो ॥ ३ ॥
मदेविदस्य प्ररुजंति भामान वरं ते परिबाधो अदेवीः ॥

विश्वतस्परिह्वामहे जनेभ्यः ॥ अस्माकमस्तु केवलः ॥ १ ॥ इंदं नरो नेमधिना हवंते य
स्यार्थायुन जंत चियस्ताः ॥ श्ररो नृपाता शवसश्चकान आगोमतिव्रजे मजात्यनः ॥ इंदि
याणि शतक्रता याने जनेषु पंचसु ॥ इंदं नानि न आ वृणे ॥ अनुते दायि मह इंदियाय सत्रा
ने विश्वमनुव्रह्मत्ये ॥ अनुक्षत्रमनु सहो यजत्रे देवेभिर्नुते नृपत्ये ॥ आयस्मिन्सत्तम
वासवास्मिन्नेति स्वाहो यथा ॥ ऋषिर्हृदीर्घश्रुतमः इंदस्य धर्मो अतिथिः ॥ आमा सुपक्व
मैरय आस्ये रोह्या दिवि ॥ धर्मं न सामे तपता सुवृत्तिभिर्जुष्टं गिर्वणसंगिरः ॥ इंदमिद्रा
थिने त्वहदि इंदमर्कमिरर्किणः ॥ इंदं वाणी रनूपत ॥ गायंति त्वागा यत्रिणा चैत्यर्कम
र्किणः ॥ ब्रह्माण स्त्वा ज्ञानकृते बुद्धं गमिवयेमिरे ॥ अहो मुचे प्रभरे मामनीषामोषिष
दात्रे सन्ति गणानग ॥ इदमिद्रप्रतिहयं गभाय सत्माः संतु यजमानस्य कामाः ॥ विवे
षयन्माधिपणाजज्ञानस्त्वेव पुं पार्यादिं दमर्कः ॥ अहं सोयत्र पापरदधानो न विवर्या
म तमुनेय हवंते ॥ प्रसंम्राजं प्रथमं धराणामहं मुचं वृषभं यजियानां ॥ अपानपातम

ॐ श्री
॥ ४ ॥

श्विनाहं तमस्मिन् रश्मिंश्चन्द्रमोक्षः। विनन्दं मधो जहिनी वायु पृथग्यतः। अथ स्प
इतमोक्षधियोऽस्मां अमिदा सति। इन्द्रस्य त्रिमभि वाममोजो जयथा वृषभ चर्षणीनां।
अपानुदोजनमभि त्रयंतमुत्तरे वेभ्यो अक्षणो रूलोकं। मृगोनभीमः कचरो गिरिष्ठाः परावत
आजगामा परस्याः। सृकं संधराय पविमिंद्रति गं विद्यान्नता ठि विमधो नुदस्वा वि
शत्रु निमृधो नुद विवृत्रस्य हनू रुज। विमन्यु मिद्रभा मिती मित्रस्या मिदा सतः। त्रा
तारमिंद्रम वितारमिंद्रं हवे हवे सह हवे अरमिंद्रं। इवेनुत्रा क्रपु रुह तमिद्रं स्वस्तिनो मध
वाधा विंद्रः। माते अस्यां सह सावन्परि शाव धाय महरिवः परादे॥ त्राय स्वने च के फिर्व
रुथे स्तव प्रियासः सूरिषु स्याम। अनवस्तिरथ मध्याय तक्षन्त्वा वज्रं पुरुह तधु मंत
ब्रह्माण इंद्रमहयंतो अर्कै रवर्द्धयं न हये हंत वाउ॥ वस्ते यत्ते वषणो अर्क मर्चा निंद्र
ग्रावाणो अदितिः सजोषाः। अनश्वा सोये पवये रथा इंद्रेषिता अभ्यवर्तंत दस्युन।
यत इंद्रमयामहेततो नो अभयं कधि। मधवं कधि तव तं न उतये विदिषो विमधो

॥ ४ ॥

अहि। स्वस्तिदा विद्यास्पतिर्वृत्रहा विमधो वशी। येषं द्रः पुर एतुनः स्वस्तिदा अ
भयं करः। महा इंद्रो वज्रबाहुः षोडशी शर्मय क्तु। स्वस्तिनो मधवा करोतु हंतु पर
भानयोऽस्मां द्वेष्टि। सजोषा इंद्रसगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहं चूर विद्वान्। जहि
शत्रू रपमृधो नुदस्वाथा भयं चण्डु हिवि श्वतो नः॥ ये देवाः पुरः सदो ग्निनेत्रा
रक्षो हण स्तेनः पांतु ते नो वंतु ते भ्यो नमस्ते भ्यः स्वाहा समूढं रक्षः संदग्धं
रक्ष इदमहं रक्षो भि संदहामि॥ ये देवा दक्षिण सदो यमनेत्रारक्षो हणः
स्तेनः० ये देवाः पश्चात्सदः सवितुनेत्रारक्षो हण स्तेनः०। ये देवा उत्तरसदो व
रुणनेत्रारक्षो हण स्तेनः०। ये देवा उपरिषदो बृहस्पतिनेत्रारक्षो हण स्ते
नः०। अग्नये रक्षो धि स्वाहा॥ यमाय रक्षो धि स्वाहा॥ सवित्रे रक्षो धि स्वाहा॥

ॐ शो.
॥ ५॥

वरुणा यरक्षो धेस्वाहा ॥ बृहस्पतये दुवस्वते रक्षो धेस्वाहा ॥ अग्निराष्मां सवनस्य यु
तिमिरा युष्मांते नत्वा युषा युष्मांतं करोमि। सोमचा युष्मांस औषधी धिरा
युष्मांते नत्वा ॥ यज्ञचा युष्मांस दक्षिणा मिरा युष्मांते नत्वा ॥ ब्रह्मा युष्मा
तद्वा ह्येषा युष्मांते नत्वा ॥ देवा आयुष्मांतं स्तम्यते नायुष्मांतं स्तेनत्वा ॥ या
वामिंद्रावरुणा यतव्या तनूस्तये मम ॥ ह सोमं चतं। यवा मिंद्रावरुणा स
ह स्यात नू ॥ यावामिंद्रावरुणा रक्ष स्यात नू ॥ यावामिंद्रावरुणा तेज स्यात नू ॥
योवामिंद्रावरुणा वनोऽस्मामस्तवा मतेनावयज ॥ योवामिंद्रावरुणा
द्विपा संपवुषुः स्यामस्तवा ॥ योवामिंद्रावरुणा चतुष्पा सुपशुषुः स्याम ॥
योवामिंद्रावरुणा गोष्ठे स्याम ॥ योवामिंद्रावरुणा गृहेषु स्याम ॥ योवामिं ॥ ५॥

ता
तु

द्रावरुणा सुखा म ॥ योवामिंद्रावरुणो पधीषु स्याम ॥ योवामिंद्रावरुणा व
नस्पतिषु स्याम ॥ अग्ने यज्ञास्विन्यशसे मम पर्येद्रावली मपचिती मिद्रा वह ॥
अयं मूर्धा परमेष्ठी सुवर्चाः समाना नामुत्तमश्लोको अस्तु ॥ मद्रपश्यत
उपसेदुरये तपोदीक्षामृषयः सुवर्चिदः ॥ ततः क्षत्रं बलमोज्ञा ज्ञातं तदस्मै देवा
अभिसन्तमन्तु ॥ धाविधा परमा तसद्वरप्रजापतिः परमेष्ठी विराजा ॥ स्तोमाश्च ता ५
दा ५ स्तिनिविदो म आदुरे तस्मै राष्ट्रमभिसन्तमाम ॥ अभ्यावर्त्तधुमे तसा क
मयः ५ शास्त्राधिपतिर्वा अस्तु ॥ अस्य विज्ञानमनुसंभ्रमधमि मे पश्चादनुजीवा
थ सर्वे ॥ ॥ क्रुता पादकृतधामाभिर्गर्ध्वस्तस्योषधयोऽस्मै रसर्षे ज्ञानामसद्व
द्वे त्रलक्षत्रं पांता इदं ब्रह्मक्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ताभ्यस्वहा स ५ हितो विश्वस्त
मास्यो गार्ध्वस्तस्य मरीचयोऽस्मै रस आयुवः सुपुमः सूर्यरश्मिश्चंद्रमां

उद. शा.
॥६॥

भर्वस्तस्य नक्षत्राण्यस्य सौवे कुरयो भुः सुपणे यतो गंधर्वस्तस्य दक्षि
णा अप्सरस्तवाः प्रजापतिर्विभक्तमीमनो गंधर्वस्तस्य रसा मान्यस्य सौ
वर्क इय इषि रोविश्व व्या वा तो गंधर्वस्तस्यापो सरसो मुदा भुवनस्य पते
वस्य तउपरि गृहा इह च ॥ सनो रास्वा ज्योतिः रायस्या षः सुवार्थः संव
त्सरीणाः सुस्ति ॥ परमेष्ठ्यधिपतिर्न तु गंधर्वस्तस्य विभक्तमप्यस्य सौ भु
वः सुक्षितिः सुहृतिर्भक्तः सुवर्वा नृपज्ञो गंधर्वस्तस्य विष्णु तो सर
सो रुचो हरे हेति रम्यो मत्तु गंधर्वस्तस्य प्रजा अप्सरसो भीरु वभ्वारुः
कृपण काशी कामो गंधर्वस्तस्या धयो सरसः शोचयंती नो मस इह
तमक्षत्रं पातुता इह ब्रह्मक्षत्रं पातुतस्मै स्वाहा ताभ्यः स्वाहा सनो भुवन
स्य पते यस्य तउपरि गृहा इह च ॥ पुरुब्रह्मणे सै क्षत्राय महिर्भय ॥६॥

॥ तमो अस्त सौवे के च पृथिवी मनु ॥ ये अंतरिक्षे ये दिवितेभ्यः सौवे
नमः ॥ ये दारो चने दिवा ये चास्य स्यरश्मिषु ॥ येषां मसु सः कृतं ते ॥
या इषो या नुधा नो नो ये वा वनस्य तीरनु ॥ ये वा वटे पुंडो रते ते ॥
अयं पुरो हरि केशः सूर्य रश्मिस्तस्य रथग्नस्य रथो जा श्वसेनानि ग्रामणे यो
पुजिकस्थ लाचकनस्थ लाचा सरसो या नुधा नाहे तीरक्षाः सि प्रहेति
स्तभ्यो नमस्तनो मत्तु यं तु ते यं दिष्मा यभ्वनो ॥ इष्टि तं वा जं भेद धामि ॥
अयं दक्षिणा विभक्तमीमनस्य रथस्वनश्वरथे चित्रश्वसेनानि ग्राम
ण्यो मेनका च सहज न्याचा सरसो दक्षिणः पशवो हे ॥ तिः पौरुषयो
वधः प्रहेति स्तेभ्यो ॥ अयं पश्चाद्विष्व व्या चास्तस्य रथप्रोतश्चासमरथ
श्वसेनानि ग्रामण्यो प्रहेति चंती चानुमत्ता चंती सरसो सर्पा हेति व्या

७

प्राः प्रहेतिसेभ्यो० । अयमुत्तरासंयदसस्तस्यसेनजिह्वसुषेण प्रसेना
निग्रामण्योविश्वाचीचघृताचीचाप्सरसावापोहेतिर्वानः प्रहेतिसे
भ्यो० । अयमुपर्यवर्गवसुस्तस्यताह्यप्रारिष्टनेमिप्रसेनानिग्रामण्या
बुर्वशीचपूर्वचिन्तिष्माप्सरसौविद्युदेतिरवस्पृहन्प्रहेतिसेभ्यो० ॥
आशुः शिशानोरषभोनयुभोघनाघनः सोमणप्रमर्षणीनां ॥ संक्रं
हनोनिमिषहकवीरः शतसेनाअजयत्साकमिंद्रः ॥ संक्रंदेनानिति
विणजिह्मनायुक्कारेणदुश्श्रवणेनधस्तुना ॥ तदिंद्रेणजयततहधंयुधोत्सं
नरदुहस्तेनयत्सा ॥ सदुहस्तेः सनिषगिभिर्वशीसंस्रष्टासयुध
इंद्रो गणेन ॥ संस्रष्टजिह्मोमपावाङ्गशार्धध्वंवाप्रतिहिताभिरस्ता ॥
वहस्यनेपरिदीधारधेनरसोहामित्रा अपबाधमानः ॥

प्रमंजंसेनाः प्रमृणोयुधाजयंनस्माकमेधवितारथानां ॥ गोत्रमिदंगोविदंवज्रबाहुंजयंत
मज्जप्रमृणंतमोजसा ॥ इमंसजाताअनुवीरयधमिंद्रं सरवायोनुसंरभध्वं ॥ बलविज्ञा
यच्छविरः प्रवीरः सहस्वान्वाजीसहमानुग्रः ॥ अभिवीरोअभिसत्वासहो जाजैत्रमि
ंद्रयमतिष्ठगोवित् ॥ अभिगोत्राणिसहसागाहमानोदायोवीरः शतमन्युविद्रः ॥ इ
श्रवणः पृतनाषाडयुधोस्माकं सेनाअवतुप्रयुक्त ॥ इंद्रेआसानेतावेहस्यतिद
क्षिणायज्ञः पुरएतुसोमः ॥ देवसेनानामभिभंजतीनां जयंतीनां मरुतोयंतग्रे ॥ इंद्रेस्व
यभोवरुणस्यराज्ञादित्यानांमस्तां शार्धुयं ॥ महामनसाभुवनध्वानांघो
षोदेवानांजयतामुदच्छात ॥ अस्माकमिंद्रः समृतेषुध्वंजेषुस्माकंयाइषस्ताजयंतु ॥ व
अस्माकंवीरादुत्तरमवंतस्मानुदेवाअवताहवेषु ॥ उद्धर्षसमघवनायुधान्युत्सतना
मामकानांमहांसि ॥ उद्धर्षहन्वाजिनांवाजिनांत्युद्रथानांजयतामेतुघोषः ॥ उ
पप्रेतजयतानरक्षिरावः संबाहवः ॥ इंद्रेवः शर्मयकृतनाद्युधायथासथ ॥ अ
वसृष्टपरापतशरव्येब्रह्मसंशिता ॥ गच्छामित्रान्प्रविशामिपाकेचनोक्षिपः ॥ मर्मा

स्तितेवर्मभिश्चाद्यामिसोमस्तारा जामतेनाभिवस्ता ॥ उरोर्वी वंसे अस्त जयंतं यो वरि
 मनुमदं तु देवाः ॥ यत्र बाणाः संपतन्ति मारा विशिरवा इव ॥ इदं नस्तत्र वृत्र हा विश्वा
 हा शर्मयन्तु ॥ ॥ शं च मे र्मयश्च मिप्रियं च मे नु कामश्च मे कामश्च मे सोम न सश्च मे मद्रं
 च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च मे भागश्च मे इविणं च मे यना च मे धर्मा च मे क्षेमश्च मे
 धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सश्च मे प्रसश्च मे सीरं च मे लयश्च मे
 क्रनं च मे मृतं च मे यक्षं च मे नामयश्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मे नमित्रं च मे भयं च मे
 सुगं च मे शयनं च मे सुषा च मे सुरि नं च मे ॥ ॥ ममाग्ने वर्यो विहवेषस्त वयं तं धाता
 स्तनुवं पुषे म ॥ मह्यं नमतां त्रि शश्च तस्वया च्यसेण पतना जये म ॥ मम देवा विहवे सं
 तु सर्व इद्रा वं तो मरुतो विष्करग्निः ॥ ममांतरिक्षं मरु गोपमस्तु मह्यवातः पवतां कामे अस्मिन् ॥
 मयि देवा इविणमाज्ञं येतां मय्या शीरस्तु मयि देव हतिः ॥ देव्या होता रावन्ति षं त र्वीरिष्या
 स्या मनुवा सुवाराः ॥ मह्यं यजंतु मम यानि हव्या कृतिः सत्या मगं सो मे अस्तु ॥ एतो
 ममानि गां कतमश्नुना ह वि श्वे देवा सो अधिवो चता मे ॥ देवाः षडुक्वीरु रुणः रु

राम

जोत वि श्वे देवा स इह वीरयन् ॥ माहा समहित्र जयामान नृभिर्मरि धाम द्विपते सोम राज नृ ॥ अस्मि
 न्मैधुं मुति युतं नृस्तददब्धो गोपाः परि पाहिन स्तं ॥ प्रत्यं चोयं तु निगुनः पुनस्ते मे पां चित्तं प्र
 वृथा चिनेनात् ॥ धाता धातुणां भुवनस्य यस्य तिष्ठं वृत्तं तारमभिमातिषातं ॥ इमं यज्ञमश्वि नो भाव संवि
 त्स्पतिर्देवाः पंतु यजमानं न्यर्थात् ॥ उरु व्या चो नो महिषः शर्मय ॥ सदस्मिन्नेव पुरुषे तः पुरुष ॥
 स नः प्रजो ये हर्यश्च मृदेयं प्रमानो रीरिषो मा परा दाः ॥ येनः सपत्न्या अपते भवन्ति प्राप्तिभ्या
 मव बाधामहे तान् ॥ वसे वा रुद्रा आदि त्या उपरि स्पृशामां प्रचे तारमभिरा जम क्रन ॥ अवां
 यमिं प्रममु मोह नामं हे योगा जिश्न न जिह्व तिष्ठ ॥ इमन्तो यतं विहवे जुष स्वास्य कुर्माह
 रियो मे दित्वा ॥ ॥ अग्निर्मन्वं प्रथमस्य प्रचेत सोयं पांच ज न्यं ब्रह्म स सिंधते ॥ विश्वस्या
 विशिप्र विविशिवा ॥ समी महे स नो मुं चत् ॥ हसः ॥ यस्य दं प्राणं निमिष द्यो जतियस्य ज्ञा
 तं जनमानं च केवलं ॥ स्तोम्यग्निना यितो ज्ञा हवी स नो ॥ इदं स्य मन्ये प्रथमस्य प्रचेत सोच मि

उद. शां०

॥९॥

ब्रह्मस्तोमा उपमापुपागुः ॥ चोदाश्रुषः सुकतो हवमुपगता सनो ॥ यः संग्रामेन यत्ति संवशीयु
धेय पुष्टानि सः स जतित्रयाणि ॥ स्तोमी प्रनाथितो जो हवीमितेनो ॥ मन्वेवं मित्रावरुणा
तस्थवित्तं सो जो सादः हणायेन देधे ॥ यारा जानः सरथं यापुग्रातानो मुचतमागसः ॥
यो वाऽरथं क्रजुरश्मिः सत्यधर्मी मिथुश्चरत्सुपयति दूषयत् ॥ स्तोमि मित्रावरुणा नाथि
तो जो हवीमितेनो मुचतमागसः ॥ वायोः सवितुर्विदथा निमन्महे या वात्सन्वः ॥ इतो यो च
रक्षतः ॥ ये विश्वस्य परिभूव भूवतुस्तो नो मु ॥ उपश्रुणु आशिषो देवयो धर्मं अश्नुत ॥
स्तोमि वायुः सवितारं नाथितो जो हवीमितेनो ॥ रथी ते मोरथी नाम क्र ॥ उत ये शुभं मिष्टो
सुयमेभिरेभ्यः ॥ ययो वीर्यो देवेषु निशितमो जस्तो नो ॥ यदयानं वहतुः सूर्यायस्त्रिचक्रे
ॐ सप्तमिदमिदं मानो ॥ स्तोमि देवा वशिष्ठो नाथितो जो हवीमितेनो ॥ मरुतां मन्वे अधि
नो ब्रुवंतु प्रमा वाचं विश्वाम वतु विभ्यः ॥ आश्रुनु देव सुयमानूतयेतेनो मुचतेन सः ॥ तिग्ममा
युधवीडितः सहस्रद्वि व्यः शर्षः पृतना सुजिह्वु ॥ स्तोमि देवान्मरुतो नाथितो जो हवीमि ॥ ९ ॥

स्तो ॥ देवानां मन्वे अधिनो ब्रुवंतु प्रमा वाचं विश्वाम वतु विभ्यः ॥ आश्रुनु देव सुयमानूतयेतेनो ॥
यदिदं मा भिज्ञा चतिपोरुषेये पदे व्येन ॥ स्तोमि विश्वान्देवानाथितो जो हवीमितेनो ॥ अनुनाद्या
नुमतिर्यत्तदेवेषु मन्यतां ॥ अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां श्रुषेम यः ॥ अन्विदनुमते त्वमन्या
सि शं यत्तु कृधि ॥ क्रत्वेदसाय नो हि नु प्रण आयुः पितारिषः ॥ विश्वानरो न उं सा प्रया नु परा
वतः ॥ अग्निरुक्थेन वाहसा ॥ पृष्टे दिवि पृष्टे अग्निः पृथिव्या पृष्टे विश्वाः ॥ ओषधीरु वि
विज्ञा ॥ विश्वानरः सहसा पृष्टे अग्निः सनो दिवा सरिषः पातु न तं ॥ ये अप्रथेताम मिलेभि
रो जो भिर्ये प्रतिष्ठे अभवतां वसूना ॥ स्तोमि द्यावा पृथिवी नाथितो जो हवीमितेनो मुच
तमः हसः ॥ उवशेदसी वरिवः कृणातं क्षेत्रस्य पत्नी अधिनो ब्रूयात ॥ स्तोमि द्यावा पृ
थिवी नाथितो ॥ यत्ते वयं पुरुषत्रय विष्टा विष्टाः सश्च कृमा कृमागः ॥ कृधी स्वस्मा
अदितेरनागा येताः ॥ सिद्धिं श्रुषे विषगते ॥ यथा हतदसवो गार्ग्यचित्पादिष्टिताममु
चता यजत्राः ॥ एवा त्वमस्मत्प्रमुचता यः हः प्रातार्यग्रे प्रतरान् आयुः ॥ १॥ ॥ समी

उद् शं०
॥ १० ॥

चीनामासि प्राचीदिक् तस्यास्तेऽग्निरधिपतिरक्षितायश्चाधिपतिर्यज्ञो गोप्ता न्योनमस्ते नो
नो मृडयतानेयं द्विष्मायश्च नो द्विष्टुतं वीतं भेदधामि ॥ अजस्विनी नामासि दक्षिणादिक्
तस्यास्तेऽग्निरधिपतिः पृथ्वीरक्षितायश्चाधिपतिर्यज्ञो गोप्ता ॥ प्राचीनामासि प्राचीदि
क् तस्यास्ते सोमोधिपतिः स्वरोरक्षितायश्चाधिपतिर्यज्ञो गोप्ता ॥ अवस्थावानां नामास्यु
दीचीदिक् तस्यास्ते वरुणोधिपतिस्तिरश्चरार्क्षितायश्चाधिपतिः ॥ अधिपत्नी नामासि
बृहतीदिक् तस्यास्ते बृहस्पतिरधिपतिश्चित्रो रक्षितायश्चाधिपतिः ॥ वज्रिनी नामासीयं
दिक् तस्यास्ते यमोधिपतिः कल्माषघ्नीवो रक्षितायश्चाधिपतिर्यज्ञो गोप्ता ॥ हेतयो नामास्युतेषां
पुरो गृहा अग्निर्वदृषवः सलिलो वातनामं तेभ्यो वोनमस्ते नो मृडयतानेयं द्विष्मायश्च नो
द्विष्टुतं वीतं भेदधामि ॥ निलिंपानां नामास्युतेषां वो दक्षिणा गृहाः पितरो वदृषवः स गरो
वातनामं तेभ्यो वोनमस्ते नो ॥ वज्रिणो नामास्युतेषां वः पश्चात् गृहाः स्वप्नो वदृषवो
गङ्गरो वातनामं तेभ्यो ॥ अवस्थावानां नामास्युतेषां च उत्तरा गृहा ओषो वदृषवः स ॥ १० ॥

मुद्रोवातनामंतेन्यो०। अधिपतयोनामस्तृतेषां वडपरिग्रहावर्षे वडवोवस्वाच्चातेनामंतेन्यो०। रु
ध्यानामस्तृपार्थिवास्तेषां वडहृहा अंनं वडष्वोनिमिषोवातनामंतेन्यो०। शतायुधायश
तवीर्यायशान्तयेभिमातिषाहे। शतं योनः शरदो अजीतानिंद्रोनेषदतिदुरिं विष्वा।
येचत्वारः पथयेदेवयाना अंतराद्यावा पृथिवीवियंति। तेषां यो अज्यानिमजीतिभावहा
तस्मै नो देवाः परिदत्ते ह सर्वे। ग्रीष्मो हेमंत उत नो वसंतः शरद्वर्षाः सुवितं नो अस्तु। तेषा
मृतूनां शतशारदानो निवात एषामभयेस्याम। इदुवत्सराय परिवत्सराय संवत्सराय कृ
णुता बृहन्नमः। तेषां वयं सुमतो यज्ञियानां ज्योतिना अहतास्याम। भद्रानः श्रेयः समने
ददेवास्तथा वसेन समशी महिम्ना ॥ स नो मयो भूः पिता आविशस्व शान्तो कायतनु देवस्यो
नः॥ अतं भयं न विष्वा इषदस्वाहानमः कृष्णमय इवर्षदस्वाहानमो गायत्री त्रिष्टुप् जगती
वषदस्वाहानमः पृथिव्यांतरिक्षेद्योर्वषदस्वाहानमो ग्निर्वायुः सूर्ये विषदस्वाहानमः प्राणो व्यानो
पानो वषदस्वाहानमो नक्षत्रिर्वषदस्वाहानमः पिता पुत्रः पौत्रो वषदस्वाहानमो भूभुवः
सुवर्षदस्वाहानमः॥ ॥ अथ ब्राह्मणं ॥ ॥ इंद्रो देवो चो अस्थमिः। वज्राण्य प्रति

॥ ३ ॥

उद-शो- ॥११॥
 कुतः। जघननवतीर्नव। इच्छन्स्वस्य यच्छिरः। पर्वतेषु पश्चितं। तदिदं कथ्यतावति। अत्रादृगो
 रमन्वत। नासत्तदुपपी-च्यं। इष्टाचं मे सोऽष्टे। इन्द्रमिन्द्राधिने बिहन्। इन्द्रमर्कभिरर्किका
 :। इन्द्रवाणीरन्वत। इन्द्रइन्द्रयोः सचा। संमिश्रल जावचो युजा। इन्द्रो वज्री हिरण्ययः। इन्द्रो दी
 र्घाय चक्षसे। आसूर्यः रोहयदिवि। विष्णो भिरिन्द्रमैरयत॥ इन्द्रा जेषु नो अब॥ सहस्रप्रधनेषु
 च॥ उग्र उग्राभिरुतिभिः॥ तमिन्द्रा जयामसि॥ महेव जाय हंतवे॥ सवपावृषभो भुव
 र॥ इन्द्रः सदा मनेव तः॥ अजिष्ठ सबले हिलः॥ धुम्नी श्रुता कीर्त्तयेत्यम्यः॥ गिराव ज्ञानस
 मितः॥ सबलो अनपच्युतः॥ नवक्षुरूपो अस्तुतः॥ चक्षुषो हेते मनसो हेते॥ वाचो ह
 ति ब्रह्मणे हेते॥ यो माघा युरभिदासति॥ तमग्ने मे न्या मे निंकणु॥ यो मा चक्षुषा यो म
 नसा॥ यो वाचा ब्रह्मणा घायुरभिदासति॥ तमग्ने तं मे न्या॥ अमुमे निंकणु॥ यत्किं
 चासौ मनसा यच्च वाचा॥ यज्ञेर्जु होतिय जुषाह विभिः॥ तन्मृत्युर्निर्कृत्या संविदानः॥
 पुरादिष्टादाहुतीरस्य हंतु॥ यानुधानानिर्कृतिरादुरक्षः॥ ते अस्य द्यौतव न ते न सत्यं॥ ॥११॥

五

॥३३॥

मस्य१

इन्द्रविता आ ज्यमं संतु ॥ मातस्मृद्विपदसौ करोति ॥ हन्मि ते हंकृतं हविः ॥ यो मेघोरमची
कृतः ॥ अपांचोत्तु भौवाद् ॥ अपनस्याम्यास्यं ॥ अपनस्याभिमिते वाद् ॥ अपनस्याम्यास्यं ॥
अग्नेर्देवस्य ब्रह्मणा ॥ सर्वं ते वधिषे कृतं ॥ पुरामुष्य वषट्कारात् ॥ यज्ञं देवेषु न स्फुद्धि ॥
स्थिरमास्माकं धूयात् ॥ मास्मान्नापन्नराजयः ॥ अतिररे सतो अग्ने ॥ भ्रातृचस्यभिदा
सनः ॥ वषट्कारेण वज्रेण ॥ कत्यां हन्मि कृतामहं ॥ यो मान तं दिवासायं ॥ प्रातश्चा
प्नोति पीयति ॥ प्र ॥ आ ॥ इत्येतानि वज्रेण ॥ भ्रातृव्यपादयामसि ॥ ॥ प्राणि रक्षति वि
ध्यमेतत् ॥ इयी मत्वा बहुधा बहुनि ॥ सदस्सर्वं व्यानशे ॥ यो देवो देवेषु विश्वरतः ॥ आव
दुदाक्त्रियधगदुष्टा ॥ तमित्थाणामनसोपशिस्त ॥ अग्ने देवानां मिदं मतुनो हविः ॥ म
ते सञ्चिते ॥ जले मयं च गुप्यते ॥ तदिदं वेद्यमियं ॥ आन एनुपुरश्चरं सह देवे रिम
हवं ॥ मनश्चेयसि श्रेयसि ॥ कर्मन्वे प्रतिदधत् ॥ जुषतां मे जागिदं हविः ॥ विराट् देवी
पुरोहिता ॥ हव्यवा इत पापिनी ॥ यया रुपाणि बुद्ध्या वहति ॥ पेशांसि देवा परमेष्ठ
नित्रे ॥ सा ने विराडनपस्फुरती ॥ वाग्देवी जुषामिदं हविः ॥ चक्षुर्देवानां द्योतिरमृत

उद शो ०
॥१२॥

वि

ते

न्यक्तं ॥ अस्मिन् विज्ञाताय बहुधा निधीयते ॥ तस्य सुप्तमशीमहि ॥ मानो हासति च क्षणं ॥ आयुर्नि
 नः प्रतीर्यतां ॥ अनं धाश्चक्षुषा वयं ॥ जीवा ज्योतिरशीमहि ॥ सुवर्ज्योतिरुत्तामते ॥ ओत्रेण
 मद्रुतं अंतं वतिसत्यं ॥ ओत्रेण राचं बहुधोदमातां ॥ ओत्रेणोदमहम्यश्च भूयते ॥ ओत्रेण
 स नीदिश आभूणामि ॥ येन प्राच्या उत दक्षिणा ॥ प्रती चैदिश भूयंत्युत्तरात ॥ तदिष्टो
 त्रं बहुधोदमानं ॥ अरान्ननेमिः परिसर्वं वपुव ॥ १ ॥ ॥ सिद्धं देव्या द्या उत पापदाको ॥
 तिर्यग्नात्रा लोके सूर्यया ॥ इंद्रेयादेवी सुभगा जज्ञान ॥ सान आगन्तव्यं सा संविदाता ॥ या
 राजन्ये दुंदुषा वायताया ॥ अश्वस्य क्रदो पुरुषस्य मायो ॥ इंद्रेयादेवी ० सान ० याहस्तिनिहो
 पितिया हिरण्ये ॥ त्रिषि रश्मिषु पुरुषेषु गोषु ॥ इंद्रेयादेवी ० सान ० रथे अक्षे पुरुषस्य वाजं ॥
 वाते पृथ्वी न्ये वरुणस्य शुभे ॥ इंद्रेयादेवी ० सान ० राडसि विराडसि ॥ इन्द्रस्य ससं म्राडसि
 स्वराडसि ॥ इन्द्राय त्वाते जस्वते जस्वतः श्रीणामि ॥ इन्द्राय त्वा जस्वत ओ जस्वतः श्री
 णामि ॥ इन्द्राय त्वा पयस्वते पयस्वतः श्रीणामि ॥ इन्द्राय त्वा युष्मत्त आयुष्मत्तः श्री
 णामि ॥ तेजोसि ॥ तत्ते प्रयच्छामि ॥ ते जस्वदस्तु मे मुखं ॥ ते जस्वच्छिरो अस्तमे ॥ तेजसा ॥ १२ ॥

यु

चिञ्चतः प्रत्यङ् त्वेजसा संपिपृग्धिमा ॥ ओजोसि ॥ तत्ते प्रयच्छामि ॥ ओजस्वदस्तु मे मुखं ॥ ओ
 जस्वच्छिरो अस्तमे ॥ ओजस्वान् चिञ्चतः प्रत्यङ् ॥ ओजसा संपिपृग्धिमा ॥ पयोसि ॥ त
 त्वे प्रयच्छामि ॥ पयस्वदस्तु मे मुखं ॥ पयस्वच्छिरो अस्तमे ॥ पयस्वान् चिञ्चतः प्रत्यङ् ॥
 पयसा संपिपृग्धिमा ॥ आकसि ॥ तत्ते प्रयच्छामि ॥ आकस्वदस्तु मे मुखं ॥ आकस्वच्छिरो
 अस्तमे ॥ आकस्वान् चिञ्चतः प्रत्यङ् ॥ आकसा संपिपृग्धिमा ॥ इममेत आकस्वैवर्चसे
 सधि ॥ प्रियं ते तो वरुणसो मराजन् ॥ माते वाग्वा अदिते वा र्मयच्छ ॥ विश्वे देवा जग्दग्धि
 थासन् ॥ अग्रे सि विश्वाकरसि ॥ सर्वाकरसि सर्वमकरसि ॥ यतो वातो मनो जवाः ॥ यतः
 क्षरन्ति सिंधवः ॥ तामां त्वा सर्वासां रुचा ॥ अभिषि चामि वचसा ॥ ससुद्रवा सि गहना ॥ सो
 म इवा स्यदाभ्यः ॥ अग्निरेव विश्वतः प्रत्यङ् ॥ सूर्य इव ज्योतिषा विश्वः ॥ अपो यो इव णेरसः ॥ तमहमस्मा आ
 मुष्यायणा य ॥ तेजसे ब्रह्मवर्चसाय गृह्णामि ॥ अपो यक मे रिसः ॥ तमह ॥ ओजसे वीर्याय गृह्णामि ॥ अपा
 यामध्यतो रसः ॥ तमह ॥ पुष्ट्यै प्रजननाय गृह्णामि ॥ अपो यो यशियोरसः ॥ तमह ॥ आपुषे दीपयितु

ॐ शं ०
॥१३॥

यगच्छामि॥ अहमस्मि प्रथमजाकृतस्य॥ पूर्वदेवो अमृतस्य नाभिः॥ योमाददाति
सहदेव मावा॥ अहमन्तमन्तमदंतमदि॥ पूर्वमनेरपिदहत्यनं॥ यतो हासाते अहमु
तरेषु॥ व्यातमस्य पशवः सुतमं॥ पश्यंति धीराः प्रचरंति पाका॥ त्रहाम्यन्यनज
हाम्यन्यं॥ अहमन्तं वशमिच्छामि॥ सुमानमर्थं पर्यमिषुतत॥ कामामन्तं मनुष्याद
येत॥ परां के अन्नं निहितं लोक एतत्॥ विश्वे देवः पितृभिर्गुप्तमन्तं॥ यदद्यत्तं नुप्य
ते यत्परोप्यते॥ शततमीसातन्मैव भव॥ महातौ चरुसं कुरुधेनपप्रो॥ दिवं च प
श्चिपथिबीचसाकं॥ तस्मिन् पिबंतो नमिनति वेधसः॥ ते तद्भयो भवति नो कनीयः॥ अन्नं
प्राणमन्तमपानमाहुः॥ अन्नं संतु मुजीवा तु माहुः॥ अन्नं ब्रह्माणो ज्ञा संवदति॥
अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानां॥ मोघमन्तं विदत अप्रचेताः॥ सत्यं ब्रवीमि बुध उत
तस्य॥ नार्यमणा पुष्यति नो सखायं॥ केवलाद्यो भवति केवलादी॥ अहमेद्यस्त
नयन्तर्षन्तस्मि॥ मामदं त्यहमप्यन्यान्॥ अहं सदमृतो भवामि॥ मदादि ॥१३॥

त्या अधिसेधतपति॥ देवो वाचमजतयं तदेवाः॥ तां विश्वरूपाः पशवो बदेति॥ सानो मं देष
मर्जुदुहाना॥ धेतु वीगस्मानुप सुष्टुतेतु॥ यद्वाग्दं सविचेतनानि॥ राष्ट्रीदेवानां निष
सादमं द्रा॥ चतस्र उर्जो दुहपयांसि॥ कस्मिदस्याः परमं जगाम॥ अन्तामंता
दधिनिर्मितामहं॥ यस्यादेवा अदधुर्भोजनानि॥ एकाक्षरांष्टिपदाष्टपदाच॥ वा
चं देवा उपजीवन्ति विश्वे॥ वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे॥ वाचं गंधर्वाः पशवो मनुष्याः॥
वाचीमाविभ्या भुवनान्यपिता॥ सानो हवंतु षण्मासिं प्रपत्नी॥ वागक्षरं प्रथमजाकृ
तस्य॥ वेदानां मातामृतस्य नाभिः॥ सानो जुषाणि पयस्तमागात्॥ अंबती देवी
सुहवति अस्तु॥ यामप्येयं त्रकृत्वो मनीषिणः॥ अन्ये च देवास्तपसा श्रमेणा
तां देवी वाचं रुचिषाय जामहे॥ सानो दधातु सुकृतस्य लोके॥ चत्वारिंश
ऊपरिमिता पदानि॥ तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिणः॥ गृहात्रीणि निहि
तो नंगयंति॥ तुरीयं वाचो मनुष्या वदंति॥ अत्र कृयाग्निः समिध्यते॥ अहं

उ६ शो०
॥१४॥

यविंदतेहविः॥ अहं भगस्यमूर्धनि॥ वचसावेदयामसि॥ प्रियं अहं हृदयं॥
प्रियं अहं हृदयं सतः॥ प्रियं ते ते पुण्यं त्वसु॥ इदं मुदितं कृधि॥ यथादेवा असुरेषु॥
अहं मुनेषु चक्रिरे॥ एवं भोजेषु यज्वसु॥ अस्माकं मुदितं कृधि॥ अहं देवा यज
मानाः॥ वायुगोपा उपासते॥ अहं हृदयं या कृत्वा॥ अहं या रूपं ते हविः॥ अ
हं प्रातर्हं वामहे॥ अहं मध्यं दिनं परि॥ अहं हृदयं सूर्यस्य निमुचि॥ अहं अहं प
रिहृता॥ अहं देवानधि वस्ते॥ अहं विश्वमिदं जगत्॥ अहं कामस्य मातरं॥
हविषा वर्धयामसि॥ ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्तात्॥ विसीमन्तः सुरुचो वन आच
स बुधिया उपमा अस्य विष्ठाः॥ सतश्च या निमसतश्च विवः॥ पिता विरा
जाम पृथोरयाणां॥ अंतरीक्षं विश्वरूप आविवेश॥ तमेकैरभ्यर्चयति वत्स॥ ब्रह्म
तं ब्रह्मणा वर्धयंत॥ ब्रह्म जज्ञानं जयन्ते॥ ब्रह्म विश्वमिदं जगत्॥ ब्रह्मणाः क्षवं नि
मित्तं॥ ब्रह्म ब्राह्मणा आत्मना॥ अंतरिक्षं निमिजे लोकाः॥ अंतर्विश्वमिदं जगत्॥ ॥१४॥

ब्रह्मे ब्रह्म तानां ज्येष्ठं॥ तेन को हंति स्पृधितुं॥ ब्रह्म देवा स्वयस्त्रिंशत्॥ ब्रह्म निद्रप्रजा
पती॥ ब्रह्म नृविश्वभूतानि॥ नावीवांतः स महिता॥ चतस्र आशाः प्रचरं चतस्रः॥ इ
मं लोयं जंतयन्तु प्रजा नन्॥ घृतं पितृवन्तरं सुवीरं॥ ब्रह्म समिद्रव्या दुतीनां॥
आ गवो अगमन्तु तप्तं मक्रत्॥ सीदन्तु गोष्ठे रणयं त्वस्मे॥ प्रजावतीः पुरु रूपा इह स्युः॥
इंद्राय प्रवीरुष सो दृहाताः॥ इंद्राय ज्वने पृण ते च शि क्षति उपेद दानि तस्व मुषायति॥
तयो भयो रयि मिदस्य वर्धयन्॥ अभिजे रिव लु नि दधाति दे वयुं॥ नतानं रति न दभा
ति तस्करः॥ नेना अमित्रो व्यथिरा दधर्षति॥ देवाः श्रयो भिर्यजन्त ददाति च॥ ज्योतिना
भिः स च ते गोपतिः स ह॥ नता अवीरेणु क काये अभुजे॥ न सः स्मृतं मुयंति ता अमि॥
उरु गा पममयं तस्य ता अनु॥ गावो मर्त्यस्य विचरंति यज्वनः॥ गावो भगो गाव ई
शमे अहान्॥ गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः॥ इमा या गावः सज्जता स इन्द्रं॥ इन्द्रो
मीष्ट दामनसा चिदिन्द्रं॥ यूयं गावो मे दयथा रुद्रा वित्॥ अश्लीलं चित् कणुथा सु

पतीकं। मद्रं हं हं पुथु मद्रवाचः। बह्वो वय उच्यते सुभासः॥ प्रजावतीः स्रुवसं रिशंतीः।
 सुखा अपः स्रुपपाणे पिबतीः। मग वेत्ति न ईरातु मगद्युगं सः। प्रमिवो हेती रुद्रस्य बुज्यात्।
 उपेदं मद्रपुर्वनं। आसु गेगेषु पृथुतां। उपेदं मद्रपुर्वनं। उपेदं मद्रपुर्वनं। उपेदं मद्रपुर्वनं।
 मसा विष्वभुत्तममहत्। तेजो वसु मद्राजतो दिवि। सामात्माना चरतः सामचारिणा। ययो वि
 तन ममेजातु देवयोः। उभावं तो परियात अम्या। दिवो र इमी स्तनुतो यर्णवे। उभा शुवती भव
 ना के विकत्। सूर्या न च द्रा चरतो हता मती। पती कुमदिश्व विदा उभा दिवः। सूर्या उभा चंद्रम
 सा विचक्षण। विश्ववारा वारो भावरेण्या। तानो वतं मति मंता मतिव्रता। विश्ववपरी नरणा
 तरता। स्रुव विदा दृशयेन्। रिर इमी। सूर्या हि चंद्रा वसु तेषु दृशता। मनस्विनो नानु चरतो न
 सं दिवं। अस्य अवी नद्यः स्रुत बिभ्रति। धावा क्षामा पृथिवी दृशतं वपुः। अस्मि सूर्या चंद्रमसा
 मिचक्षे। अदेक विद्र चरतो विचर्तुं। पूर्वा परं चरतो मायेयैतो। शिश्न उतो परियातो
 अचरं। विश्वान्यन्यो भुवना मिचक्षे। अस्तन्यो विद्वज्जायते पुनः। हिरण्यवर्णाः शुच
 यः पावकाया सुजातः कश्यपीया सिंदरः। अग्निं द्यागर्भं दधिरे विरूपा स्नान आपः शं स्योना

राम

१५

मवंतु। यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्या नृते अवपश्यं नानां। मधुपमृतः शुचयो याः पावका
 स्नानः आपः शं स्योना मवंतु। यासां देवा दिविक्ष्वति मक्षया अंतरिक्षे बहु धाम वंति। याः पृथिवी पय
 सोदंति शुक्रा स्नान आपः०। शिवे नमश्चक्षुषा रयतापः शिवया ननु वपस्वरा तत्तं मे। सवर्णि अ
 ग्नी रं स्रुपदो दुवेवामथिव चे बिलमो जो निधत्त। आपो नद्रा चतु मिदाप आसुराग्नी पो मो बिलसा
 पइता। त्रा रसो मधुपचा मरगम जामा प्राणे नम हवर्चसा गन्। अदिस र्यो म्म नवा अणो म्या
 मा चोषा गति वा इ न आसा। मन्ये मे जानो अमृतस्य तर्हि हिरण्यवर्णा जलपयदावः।
 ॥ नासदासी नो सदासी न दानां नासी द्रजो नो यो मा परोयत् किमा करीबः कुहकस्य रा
 मं न अंभः किमा साह हंतं गभारं नु रं अरु मृतं तर्हि न रात्रिया अह अत्रि केतः आनी सी
 दवान स्वधया तदेकं तस्मा ध्यानं न परः किंच नासा। तम आसी तमसा गुरु मग्ने प्र के
 तं सलिलः सर्वसा इदं कुठे न भवदिहतं यदासीत् तमसस्तमहिना जायते कं कामस्तदप्यस
 मवर्तत अथि मनसो रेतः प्रथमं यदासीत् सते वंधं मसति निरविंदन हृदि प्रताथा कवयो मनी
 पा निरअमी नो विनतार रिमरेषां अचसि रासा दुपरि सिदासात् रेतो धा आसन्महिता

सी

नञ्चासन्न स्वधाञ्चास्तास्ययतिः परस्तात् कोऽश्ववेदक इह प्रवोचन् कुत आजाता कुत इयं वि
 स्थितिः अर्वादेवा अस्थविसर्जमाय अथाकोविदयत आब्रूवन् इयं विस्थितिः कृत आब्रूवन् य
 दिवा दक्षेय विवान यो अस्याथ्यसः पामेयामिन् सोऽगविदय विवानवेद विः स्विदुनं कुरु
 सवक्ष आसीत् यतो द्यावा पृथिवी निवृत्तः मनीषिणो मनसा पृक्ते इतत् यदथ्यतिष्ठ इवना
 निधारयन् ब्रह्मवन् ब्रह्मसवक्ष आसीत् यतो द्यावा पृथिवी निवृत्तः मनीषिणो मनसा वि
 ब्रवीमिवः ब्रह्माथ्यतिष्ठ इवनानिधारयन् प्रातस्त्विप्रान्तिद्वं हवामहे प्रातस्त्विप्रान्तिद्वं हवामहे
 तस्त्विना प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिं प्रातः सोममुत रुद्रं इवेम प्रौर्जितं न गमुः वेमावयं न
 पुत्रमदिमयो विधुर्ता आध्रिश्चिदमन्यमानस्तदश्मिन् राजा चिदमन्यमानस्तदश्मिन् भगप्रणेतर्ग
 सत्यराधः भगमो धियमुदवददन्ः भगप्रणोजनयगोभिर्भवेः भगप्रन्दभिर्नृवंतस्याम इतदा
 नो भगवंतस्याम इतप्रपित्तुतमथ्येऽक्रा उतो हितान चकम्ह्यस्य वयं देवानां समन्तोऽस्य
 स भगवन् भगवाः अस्तदेवाः तेन वयं भगवंतस्याम तन्वा भगसर्वेऽज्ञो हवीमि सन्नो भगपु र
 तामवेह समध्वरायोषसो नमंत दधिक्तावेव ऋचये पदाय अर्वाचीनं वस्तु विदं भगिनः

राम

१६

रथमिवाश्वा वाजिन आवहेतु ॥ अश्वावतीर्गे मतीर्न दुषासः ॥ वीरवातीः संमुहंतु भ
 द्राः ॥ घृतं दुहना विश्वतः प्रपीनाः ॥ यूयं पातस्वस्तिभिः सदानः ॥ ॥ अग्निर्नः पातु
 कृत्तिकाः ॥ नक्षत्रं देवमिन्द्रियं ॥ इदमासा वि चक्षणे ॥ हविरासं तु होतन ॥ यस्य भो
 तिर इमयो यस्य केतवः ॥ यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वा ॥ सकृत्तिकाभिरभिसंवसा
 नः ॥ अग्निर्नो देवः सुविते दधातु ॥ प्रजापते रोहिणी वेतु पत्नी ॥ विश्वरूपा बृहती
 चित्रभानुः ॥ सानो यज्ञस्य सुविते दधातु ॥ यथा जीवेम शतः सवीराः ॥ रोहिणी देव्यु
 दगात्पु रस्तात् ॥ विश्वरूपाणि प्रतिमोदमाना ॥ प्रजापतिः हविषा वर्धयन्ती ॥ प्रिया
 देवानां मुपयातु यज्ञं ॥ ॥ सोमो राजा मृगशीर्षिण आगन् ॥ शिवं नक्षत्रं प्रियमस्य धा
 म ॥ आप्यायमानो बद्धधातुनेषु ॥ रतः प्रजायतमाने दधातु ॥ यत्ते नक्षत्रं मृगशीर्षि
 स्ति ॥ प्रियः राजन् प्रियतम प्रियाणां ॥ तस्मै तसोम हविषा विधेम ॥ शन एधि हिर
 श्चाचनुष्यते ॥ आर्द्रयारुद्रः प्रथमान एति ॥ श्रेष्ठो देवो विरसि यानां ॥ नक्षत्रं

वा

उट् शो०

॥१७॥

न

नः॥

मस्य हविषा विधेम ॥ मानः प्रजा इरीरि च न्मो न वीरान् ॥ हेतो रुद्रस्य परिणो वृणक्तु ॥ आ
र्द्रानक्षत्रं नुषता इह विनः ॥ प्रमुचमानो दुरितानि विभ्रा ॥ अपाघश संनुदता मराति ॥
पुनर्नो देव्यतिरिह स्पृणोतु ॥ पुनर्वसुतः पुनरेतां युतं ॥ पुनर्नो देवा अभियंतु सर्वं ॥ पुनः
पुनर्वो हविषाय ज्ञातः ॥ एवो देव्यतिरिह नवो ॥ विश्वस्य मत्र जगतः प्रतिष्ठा ॥ पुनर्वसुह
विषावर्धयंती ॥ प्रियं देवानां मये नु पाथि ॥ ॥ बृहस्पतिः प्रथमं ज्ञायमानः ॥ तिष्यन्
क्षत्रमभि संव भव ॥ श्रेष्ठो देवानां पुन न सुजिह्वः ॥ दिशो नु सर्वा अभयं नो अस्त ॥ ति
ष्यन् पुनर्नो देवा अभियंतु सर्वं ॥ बृहस्पतिर्नः परिपालु पश्चात् ॥ बाधेतां देवा अभयं कृणु नो
॥ सुवीर्यं स्वपतयस्याम ॥ ॥ इन्द्रः सर्पं चो हविरस्तु जूष ॥ आश्रेषा येषां नु यति चेतः ॥
ये अंतरिक्षं पृथिवीं क्षियंति ॥ तेनः सर्पसो हवमाग मिष्ठाः ॥ ये रोचने सूर्यस्यापि
सर्पाः ॥ यदि वंदे वीमनु संचरंति ॥ येषां नाश्रेषा अनुयंतिकां ॥ तेभ्यः सर्पभ्याम
धुमज्जुहोमि ॥ ॥ उपहृता पितरो ये मद्यासु ॥ मनोजवसः सुकृतः सुकृत्याः ॥
तेनो नक्षत्रे हवमाग मिष्ठाः ॥ स्वधाभिर्वत्सं प्रयतं जुषतां ॥ यथाग्निदाधो येन पिद

॥१७॥

भाः ये मुंलो कं पितरः क्षियंति ॥ याश्च विप्रयाः उवनप्रविप्र ॥ मद्या सुयतः सुह
तं जुषतां ॥ ॥ गवां पतिः फल्गुनी नाम सित्वं ॥ तदयं मन्वरुण मित्रवारु ॥ तं वा वयं
सन्ति तारः मनीनां ॥ जीका जीवंतमुपसंविशेम ॥ येनेम विष्वा भुवनानि संजिता
यस्य देवा अनुसंयंति चेतः ॥ अयं माराजा जरस्तु विष्मान् ॥ फल्गुनी नाम मृषभो
रो रवीति ॥ ॥ श्रेष्ठो देवानां भगवो भगामि ॥ तत्वा विदुः फल्गुनी स्तस्य विज्ञात ॥
अस्मभ्यं क्षत्रमंजरः सुवीर्यं ॥ गोमदं धवदुपसंनुदह ॥ भगो हृदा ता भग इत्य
दाता ॥ भगो देवीः फल्गुनी राविवेश ॥ भगस्य तं प्रसवंगमिम ॥ यत्र देवः सधमा
दं मदेम ॥ ॥ आयातु देवः सविता पयातु ॥ हिरण्ययेन सुवृत्तारथेन ॥ वहस्व न
स्तः सुभगं विजनापमं ॥ अयं छंतं पपुरि पुण्यमल ॥ हस्तः प्रयच्छेत्त्वमृतं वसीया
दक्षिणेन प्रतिगृष्णीमन्नत ॥ दातारं मद्यं सविता विदेय ॥ यो नो हस्ता यत्र सुवा
तियज्ञं ॥ ॥ त्वष्टा नक्षत्रमभ्येति चित्रां ॥ मुष्मत्संयुवतिः रोचमानो ॥ निवेश

उद. शा. ०
॥१८॥

वि
यन्नुसृतात्मर्त्याः ॥ रूपाणिपिंशन्मुवनानिभ्या ॥ तन्नुस्वष्टातदुचित्राविचष्ट ॥
तन्नुक्षत्रंभरिदाअस्तमह्यं ॥ तन्नः प्रजावीरवतीं सनोतु ॥ गोभिर्नोअश्वः समनक्त
यज्ञं ॥ ॥ वायुर्नक्षत्रमप्येतिनिष्टा ॥ तिमभ्रजोवषभोरुवाणः ॥ संख्यन्नुवनोभारमा
तरिभ्या ॥ अपदेष्टासिनुदतामराती ॥ तन्नोवायुस्तदुनिष्टाभ्रजोतु ॥ तन्नक्षत्रंभरि
दाअस्तमह्यं ॥ तन्नोदेवासेअनुजानंतु कामं ॥ यथातरमदुरितानिनिविभ्या ॥ दूर
मस्मद्ध्रुवोयतुभीताः ॥ ॥ तदिष्टाग्नीकृणुतांतद्विशारिव ॥ तन्नोदेवाअनुमदंतुय
ज्ञं ॥ पश्चात्पुरस्तादभयेनोअस्त ॥ नक्षत्राणामधिपनीविशारिव ॥ श्रेष्ठाविशानीभु
वतस्यगोपौ ॥ विष्टचः शत्रुनपबाधमानौ ॥ अपक्षुधनुदतामराति ॥ ॥ पूर्णाप
श्चादुत्तपूर्णापुरस्तात ॥ पुनमध्यतः पौर्णमासीतिगाय ॥ तस्योदेवाअधिसंवसतः ॥
३ तमेनाकइहमादयंतं ॥ पश्चीसुवचीयुवतिः सजोषाः ॥ पौर्णमास्युदगाद्योभमा
ना ॥ आप्यायेयंतीदुरितानिनिविभ्या ॥ दूरं दुरां यज्ञमानाययज्ञं ॥ ॥ क्रूयास्महव्ये
नमसोपसद्य ॥ मित्रं देवं मित्रधयेनोअस्त ॥ अनूराधान्दविषावर्धयेतः ॥ श ॥१८॥

मि

तंजविमशरः सवारः ॥ चित्रं नक्षत्रमुदगात्पुरस्तात् ॥ अनूराधासदितियद्वंदति ॥ तन्मि
त्रं एतिपर्येष्टवयानैः ॥ हिरण्येयैर्विततेरतरिक्षे ॥ ॥ इंदो ज्येष्ठामनुनक्षत्रमेति ॥ य-
स्मिन्नुचत्रं च नूर्येततार ॥ तस्मिन्नुयममृतं दुहानाः ॥ क्षुधंतेरमदुरितिदुरिष्टिं ॥ पु
रंदरायवृषभायधृषवे ॥ अषाढायसहमानायमीरुषे ॥ इंद्रायज्येष्ठामधुमदुहाना ॥
३ रुक्मिणीतुयज्ञमानायलोके ॥ ॥ मूलं प्रजावीरवतीविदेय ॥ पराचेतुनिर्कृतिः प
राचा ॥ गोभिर्नक्षत्रं पशुभिः समक्तं ॥ अहर्भयाद्यज्ञमानायमह्यं ॥ अहर्नोअद्यसु
वितेदधातु ॥ मूलं नक्षत्रमितिपद्वंदति ॥ पराचीवाचानिर्कृतिनुदामि ॥ शिवं प्र
जाये शिवमस्तमह्यं ॥ ॥ पादिव्या आपः पयसा संवभृवुः ॥ या अंतरिक्षातुनपाथि
वीर्याः ॥ या सामषाढा अनुयंतिकामं ॥ तान आपः शं स्योनाभवंतु ॥ याश्च कृष्या
याश्च नाद्याः समुद्रियाः ॥ याश्च वैशंतीरुतप्रासचीर्याः ॥ या सामषाढामधु
मक्षयंति ॥ तान आपः शं स्योनाभवंतु ॥ ॥ तन्नोविश्वेदुपभृण्वंतु देवाः ॥
तदेषाढा अभिसंयंतु यज्ञं ॥ तन्नक्षत्रं प्रथतां पशुभ्यः ॥ कृषिर्वृष्टियज्ञमाना

उदकत्रो
॥२१॥

हव्याप्रयता जुषाणा ॥ सुगैर्नीयानैरुपयातां यज्ञं ॥ सुप्रान्यभृन्नक्षत्रुरेवती ॥
गावो नो अभ्याऽन्वेतुपूषा ॥ अन्नं रक्षंतौ बद्ध्वा विरूपं ॥ वाजं सनुतां यज्ञं
मानाय यज्ञं ॥ तदग्निना च भ्यं युजोपयातां ॥ शुभंगमिधो सुयमेभिः ॥ स्वन
क्षत्रं हविषाय जंतौ ॥ मध्यां संपत्तौ यजुषा समत्तौ ॥ यो देवानां भिषजो हव्यवा ॥
विभ्यस्य दूता वसतस्य गोपौ ॥ तो नक्षत्रं जुषाणां पयातां ॥ न मेभिभ्यं कृणु मा
भ्ययुगभ्यां ॥ अपपाप्मानं भरणी भरंतु ॥ तद्यमो राजा भगवान्निचष्टां ॥ नो
कस्य राजा महतो महाहि ॥ सुगन्तः पंथान् भयं ॥ यस्मिन् नक्षत्रे य
म एति राजा ॥ यस्मिन् नक्षत्रे यमि चंत देवाः ॥ तदस्य चित्रा हविषाय ज्ञाम ॥ अ
पपाप्मानं भरणी भरंतु ॥ निवेशनी संगमनी च सनां विभ्यारूपाणि वस
न्यावेशयेती ॥ सरुस्वपोष सुभगा रराणा सान आगन्वर्चसा संविदाना ॥ २१ ॥

कृणातु

यत्ते देवा अदधुर्भागे यममावास्थे संवसंतो महिषा ॥ सानो यज्ञं पिष्टु हि विभ
भारे रयि नो धेहि सुभगे सुवीरं ॥ न वोनवो भैति जायमानो नो केतुरुष सामे व
यमे ॥ भागरे वेभ्यो विधात्याय न्य चंद्रमा स्तिरति दीर्घमायुः ॥ यमादित्या अ
शुभाप्याय यतिय मक्षित मक्षितयुः पिबति ॥ ते न नो राजा वरुणो बहस्पतिरा
प्याययंतु भुवनस्य गोपाः ॥ ये विरूप समनसा संवयंती ॥ समानं तं तु प
रितातनाते ॥ विभप्रम अनुभविभ्यतो द्रुवे ॥ ते नो नक्षत्रे हवमागमितं ॥ वयं देवी
ब्रह्मणा संविदानाः ॥ सुरासा देव वीतिरधानाः ॥ अहोरात्रे हविषा वर्धय
तः ॥ अतिपाप्मानमतिमुक्त्या गमेम ॥ प्रत्यु वदस्यायती ॥ बुवंती दुहि
तादिवः ॥ अपो मही च पुते च क्षुषा ॥ तमो ज्योतिः सृणोति सृजती ॥ उदुहि
याः सचते सूर्यः ॥ सचा उद्यं नक्षत्रमभिर्चिमत् ॥ तवेदुषो गुवि सूर्य

उद शो.
॥२१॥

स्य च ॥ संभक्तेनागमेमहि ॥ तं नो नक्षत्रमर्चिमत् ॥ भानुमत्तत्त उच्चरत् ॥ उप
यत्तमिहागमत् ॥ प्रनक्षत्राय देवाय ॥ इन्द्राय देव ॥ इवामहे ॥ सनः सविता सु
वत्सनि ॥ पुष्टिना दांवीरवर्तमे ॥ ॥ उ ॥ दुत्यं जातवेदसं ॥ ॥ रुक् ॥ चित्रदेवा
नासुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणास्यो मे ॥ आप्राद्यावापथिवी अन्नरिक्षं
सूर्य आत्मा जगत्तस्तस्कुषश्च ॥ अदितिर्नुरुष्य लदितिः शर्मयद्यत्तु ॥ अ
दितिः पाल् ॥ रुसः ॥ महीमृषु मातरं ॥ सुव्रतानामृतस्य पत्नी मवसेदु
द्येम ॥ नुविक्षत्रामजरं तीसुरुची ॥ सुशर्माणमदितिः सुप्रणीति ॥ इ
द्विष्णुर्विचक्रमेत्रे धानिदधेपदं ॥ समूहमस्य पा ॥ सुरे ॥ प्रतद्विष्णु
स्तवते वीर्येय ॥ मृगो नभीमः कुचरो गिरिष्ठाः ॥ यस्या रूपुत्रिषु वि
क्रमणेषु ॥ अग्निक्षिपंति भुवानानि विश्वा ॥ अग्निर्मध्यदिक् ककु ॥२१॥

थि त् ॥ पतिः पृथ्वा अये ॥ अप्राप्ते तां सिद्धिं न्वति ॥ भुवी यत्तस्य रंसश्च नेनायत्र नियु जे
तिः सच सशिवाभिः ॥ दिवि मूर्धनं दधिषे सुवर्षी जिह्वा मने च कृषे हव्या वाहं ॥ अनु
नाद्यानुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां ॥ अग्निभ्य हव्यवाहनो न वतां दधुषे मयः ॥ अन्विदनु
मते त्वमन्या सशंचनः कधि ॥ क्रते दक्षाय नो हि नु प्रण आयुः पितारिषः ॥ हव्यवा
हमभिमातिषाहं ॥ रक्षो हणं पतना सुतिष्ठु ॥ ज्योतिषं तं दायं तं पुरं धिं ॥ अग्निं सि
ष्टं कृतमाहुवेम ॥ स्थिष्टमग्ने अभितुणाहि ॥ विश्वा देव पतना अभिष्य ॥ उ त
रुं नः पंथां प्रदिशन्विभाहि ॥ ज्योतिषं हव्यज रन्त आयुः ॥ ॥ अग्ने ये स्वाहा
कृत्तिकाभ्यः स्वाहा ॥ अंबाये स्वाहा दुर्वाये स्वाहा ॥ नितत्ये स्वाहा भ्रयं त्ये स्वा
हा ॥ मेघयं त्ये स्वाहा चर्षयं त्ये स्वाहा ॥ लघुणी काये स्वाहेति ॥ १ ॥ प्रजापत
ये स्वाहारो हि त्ये स्वाहा ॥ रोचमानाये स्वाहा प्रजाभ्यः स्वाहेति ॥ २ ॥

३२-शो.
॥२२॥

सोमाय स्वाहा मृगशीर्षाय स्वाहेति ॥३॥ इन्द्रकायः स्वाहा पृथिव्याय स्वाहा ॥ राज्या
य स्वाहा भित्तये स्वाहेति ॥४॥ रुद्राय स्वाहा द्रौपदे स्वाहा ॥ पितृमानाये स्वाहा पशु
भ्यः स्वाहेति ॥५॥ अदित्ये स्वाहा पुनर्वसुभ्यः ॥ स्वाहा भूतये स्वाहा प्रजाये स्वाहेति
॥६॥ बृहस्पतये स्वाहा तिष्याय स्वाहा ॥ ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति ॥७॥ सर्पभ्यः स्वा
हा श्रेष्ठाभ्यः स्वाहा ॥८॥ श्रुकेभ्यः स्वाहेति ॥९॥ पितृभ्यः स्वाहा मरुताभ्यः ॥ स्वाहा
नद्याभ्यः स्वाहा गदाभ्यः ॥ स्वाहा रुध्रीभ्यः स्वाहेति ॥१०॥ अर्यभ्यो स्वाहा फल्गु
शुक्लीभ्यां स्वाहा ॥ पशुभ्यः स्वाहेति ॥११॥ भग्याय स्वाहा फल्गुशुक्लीभ्यां स्वाहा ॥ श्रेष्ठाय स्वाहेति
ति १० सवित्रे स्वाहा हस्ताय ॥ स्वाहा दक्षते स्वाहा पुण्डरीके ॥ स्वाहा प्रयत्ने स्वाहा प्रणिगृह्णते स्वाहे
ति ११ त्वष्ट्रे स्वाहा चित्राय स्वाहा ॥ चैत्राय स्वाहा प्रजाये स्वाहा ॥ प्रजाये स्वाहेति १२ वायवे स्वाहा नि
ध्याये स्वाहा ॥ कामचाराय स्वाहा निध्याये स्वाहेति १३ इन्द्राग्निभ्यां स्वाहा विश्वाभ्यां
स्वाहा ॥ श्रेष्ठाय स्वाहा भित्तये स्वाहेति १४ पौर्णमास्ये स्वाहा कामाय स्वाहा गत्ये स्वाहेति १५ ॥

राति

२२

१५ ॥

ति ४

मित्राय स्वाहा नृगधेभ्यः स्वाहा ॥ मित्रधेयाय स्वाहा भित्तये स्वाहेति ॥१६॥
इंद्राय स्वाहा ज्येष्ठाभ्यां स्वाहा ॥ ज्येष्ठाय स्वाहा भित्तये स्वाहेति ॥१७॥
प्रजापतये स्वाहा मूलाय स्वाहा ॥ प्रजाये स्वाहेति ॥१८॥ अश्वः स्वाहा पाठाभ्यः
स्वाहा ॥ समुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहा ॥ अभित्तये स्वाहेति ॥१९॥ विंशोदेभ्यः
स्वाहा पाठाभ्यः स्वाहा ॥ अनपजैवाय स्वाहा त्रितये स्वाहेति ॥ ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति
॥२०॥ ब्रह्मकाय स्वाहा भित्तये स्वाहेति ॥२१॥ विवेक्ये स्वाहा
श्रोत्राय स्वाहा ॥ श्रेष्ठाय स्वाहा श्रुताय स्वाहेति ॥२२॥ वसुभ्यः स्वा
हा श्रविष्ठाभ्यः स्वाहा ॥ अग्राय स्वाहा परीत्ये स्वाहेति ॥२३॥ वरुणाय स्वा
हा शतभिषज्य स्वाहा ॥ भिषज्य स्वाहेति ॥२४॥ अजाये कपदे स्वाहा
प्राष्ठपदेभ्यः स्वाहेति ॥ तेजसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति ॥२५॥ अ

स

ह

श्वे
ति

उद शो
॥२३॥

हा

अहये बुधियाय स्वाहा प्रोष्टेभ्य स्वाहा ॥ प्रतिष्ठायै स्वाहेति ॥ २६ ॥ पूरु स्वाहा
रेव तै स्वाहा ॥ पशुभ्य स्वाहेति ॥ २७ ॥ अभिभ्यां स्वाहा भ्युग्न्यां स्वाहा ॥
धोत्राय स्वाहा भुत्यै स्वाहेति ॥ २८ ॥ यमाय स्वाहा पभरणीभ्यः स्वाहा ॥ रा
ज्याय स्वाहा भिजितै स्वाहेति ॥ २९ ॥ अमावास्यायै स्वाहा कामाय स्वाहा गत्यै
स्वाहेति ॥ ३० ॥ नक्षत्रमसे स्वाहा प्रलीदृश्यायै स्वाहा ॥ अहोरात्रेभ्यः स्वाहा धर्मा
सेभ्यः स्वाहा ॥ मासेभ्यः स्वाहा नृभ्यः स्वाहा ॥ संवत्सराय स्वाहेति ॥ ३१ ॥ अ
हो स्वाहारात्रियै स्वाहा ॥ अतिमुक्त्यै स्वाहेति ॥ ३२ ॥ उषसे स्वाहा युधे स्वाहा ॥
युधे स्वाहा युधे स्वाहा ॥ युष्टायै स्वाहेति ॥ ३३ ॥ नक्षत्राय स्वाहा होदृष्यते
स्वाहा ॥ उद्यते स्वाहा दिनाय स्वाहा ॥ हरसे स्वाहा भरसे स्वाहा ॥ प्रातसे स्वा
हा जसे स्वाहा ॥ तपसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति ॥ ३४ ॥ सूर्याय स्वाहा ॥ २३ ॥

हा

हा

हानक्षत्रेभ्यः स्वाहा ॥ प्रतिष्ठायै स्वाहेति ॥ ३५ ॥ अदित्ये स्वाहा प्रतिष्ठायै स्वाहेति ॥
॥ ३६ ॥ विष्णवे स्वाहा यज्ञाय स्वाहा ॥ प्रतिष्ठायै स्वाहेति ॥ ३७ ॥ ॥ दधिक्राव्यो
अकारिषं जिह्वारभ्य स्पृश्याजिनः ॥ सुरभिर्नो मुखाकरप्रण आयुर्वितारिष
तु ॥ आपो हिष्ठा ॥ १३ ॥ यच्चिदिते विशो यथा ०१ इमे मेवरुण ०१ पवमानः सुव
र्जनि इत्यनुवाकं ॥ यत्किंचिदं ०१ कितवा सोयत ०१ एतास्ति स्यो गोपाल मते ॥
कच्य सारमेतनु ॥ ॥ उदुत्तम सुपक्रम्य षष्ठ्या उक्ताः ॥ उदुत्तमं वरुणपाशमस्म
दवाधमं विमध्यमं ॥ अथावयमादित्यव्रते तवानागसा अदित्ये स्वा
हा ॥ अस्तं भ्रातृमपमो अंतरिक्षमभिनितातव रिमाणं पृथिव्याः ॥ ओसी
ता ॥ या सो देवा ०१ शिवे नमा ०१ तात वेदामोर्जयेत्ता पुनानु ॥ ३८ ॥

ऋ० ऋ० वः सुवः ॥ नक्षत्रोरावणीमुहे ॥ ॥ अथप्रतिसरबंधः ॥ ॥ सावित्रीसुंद
 सामादिननुवाकं हणुष्यच ॥ अग्नेयशस्विनीत्यादिचतुष्टयमृचाननः ॥ ॥
 स्थंडिलकरणादिपूर्ववत् ॥ हणुष्यपाजः प्रसितिं नष्टं ॥ ० हं न वा ॥ मदेवि
 हस्यप्र० देवीः ॥ अग्नेयशस्विनः ॥ जीवायसर्वे ॥ हिरण्यवर्णाः ० ॥ लैवे मोजे
 निधत्त ॥ यदुधः संप्रयतीरहावनं दताहने ॥ नस्मादानयोनामस्तुतावोनामानि
 सिंधवः ॥ यत्नेषितावरुणेनतोः ॥ ॥ ॥ ॥ समवलत ॥ तदाभोदिंदोवोयनीस्तस्मा
 दापोअनुसृम ॥ अपका० म० स्यंदमानाअवीवरतवोहिकं ॥ इंद्रेवः शक्ति
 भिर्देवीस्तस्माद्दार्णामकोहितं ॥ एकोदेवाअथनिष्ठस्यंदमानायथावशं ॥
 उदानिषुर्महीरितितस्मादुदकमच्यते ॥ आपोभद्राअनृतपयदावः ॥ आ
 पोहिष्ठा० यथाचनः ॥ दिविअयस्वांतरिक्षेयतसपथिव्यासंभवब्रह्मवर्चस ॥ २४ ॥
 मसिब्रह्मवर्चसायत्वा ॥ पवमानः सुवर्जनः ॥ मोर्जयंत्यापुनातु ॥ उदुत्तमं वरु

अस्तामाद्या० यत्किंचिदं०१ कितवासः०१ अवलेहः०१ तत्वायामि०१
 परिणोरुदस्य०१ स्तुतिभ्रुलं०१ मीढुष्टमशिवलम०१ अहंरविभ
 र्चि०१ लमग्नेरुद्रोअसुरः०१ आवोरजने०१ बलजज्ञानं०१ पिला
 चिराजेत्यनुवाकं ॥ भवत्याहुतीनां ॥ विष्टोर्नुकं०१ तदस्यप्रियं०१ प्र
 तद्विष्टुः०१ परोमात्रया०१ विचक्रमे०१ त्रिधुवः०१ पयिवी०१ जातवदसः०१
 लामिग्निवर्णां०१ अग्नेत्वंपारया०१ विभ्रानितो०१ पतनाजित०१ सह
 हिरण्यवर्णाहं०१ पुरुषानहं०१ नमोब्रह्मणइतित्रिरुत्काशणवेनो
 स्थाप्य ॥ ऋ० ऋ० वः सुवः ॥ दधिक्रावो०१ आपोहिष्ठा०१ ३ ॥ इतिप्रोक्षति ॥
 प्रतिसरस्त्रमादाय ॥ वासुकिं ध्यात्वा त्र्यंबकमिति त्रिरुत्कर्षं भस्मना संम
 ज्या अग्निरायुष्मान् ० इति संस्कार्यदक्षिणहस्तं गृहीत्वा बृहत्सामेति

प्र० ध०
॥२५॥

बध्नीयात् ॥ बृहत्सामक्षत्रभृद्वृद्धिं यन्त्रिष्टुभोजः शुभितमुग्रवीरं ॥ इन्द्र
स्त्रामेन पंचदशेन मध्यमिदं वातेन सगरैरक्षा ॥ ॥ स्त्रीणां वामहस्तं ॥ ॥ यो
ज्ञा ब्रह्मण इत्यष्टवर्नघृतसूक्तेन सूत्रे ॥ परिभस्मनारक्षां कुर्यात् ॥ अथ घृत
सूक्तं ॥ यो ब्रह्मा ब्रह्मण उज्जभार प्राणेश्वरः हृत्तिवासाः पिनाकी ॥ ईशानो दे
वः स न आयुर्दधातु तस्मै जुहामि हविषा घृतेन ॥ १ ॥ विभ्राजमानः सरिरस्य
मध्यां देवमानो धर्मरुचिर्य आगत ॥ समुत्पुपाशानपनुश्रुधारा निहासु
षेनो घृतमनु देवः ॥ २ ॥ ब्रह्मज्योतिर्ब्रह्मपत्नी शुभं गेयमादधासु रुरूपं जयं
तं ॥ सुवर्णरंभं ग्रहमर्कमयं तमायुषे वर्धयामि घृतेन ॥ ३ ॥ धिये कक्ष्मी
संवि कामोपलंगां षष्ठौ च यामि प्रसेने सुदादुः ॥ नां विद्या ब्रह्मयोनिः स
रूपा मिहायुषे तर्पयामि घृतेन ॥ ४ ॥ दाक्षायण्यः सर्वयोमः स योन्यः ॥ २६

महस्वशो विश्वरूपा विरूपाः ॥ ससूनवः सपतयः सयुध्य आयुषे नो घृतमिदं
जुषतां ॥ ५ ॥ दिव्या गणा बद्धरूपाः पुराणा आयुश्चिदोनः प्रथमं तु वीरान् ॥
तभ्यो जुहामि बद्धा घृतेन मानः प्रजाः रिरिवो मोत वीरान् ॥ ६ ॥ एकः पु
रस्ताद्य इदं बभूव यतो बभूव भुवनस्य गोपाः ॥ यमं व्यतिभुवनः सांपरा
यमनो हविर्घृतमिहायुषे नु देवः ॥ ७ ॥ वसून्नुदानादित्यान्तरुताथ साध्या
नृभूषण्यक्षानां धर्वाः श्वपितृः श्वविश्वान् ॥ भृगून्सर्पाः श्वांगिरसाथिस
सर्पा न घृतः दुत्वा म्यायुष्यामहयामुशश्वतः ॥ ८ ॥ ऋत्विग्भ्यादक्षि
णां दद्यात् ॥ इति बोधायनोक्तः प्रति सरबंधः समाप्ता ॥ ॥ श्रीः ॥ ॥ कृ
तुतममस्तप्ताद्यां मृषयत्किं चेदं क्लिन्ना सो वते हउस्त लायामि परिणो
रुद्रस्य रक्तदिश्रुतं मीढुष्टमाहं निभर्षितमभिरुद्रावोराज्ञानं ब्रह्म
पदानं पिता विरो ज्ञेयतु वाकं विज्ञानं कं प्रतक्षिः परा प्राच्या विचक्रमे त्रिदेव जातवद
सुतामग्निवर्णो मने तं पास्या विष्वाग्निः शृणुत गजितः हिरण्यवर्णो स तं पंचरात्रे न
मा ब्रह्मण इति विरुक्ता प्रवेना स्याप्य ॥ २७ ॥

॥ ॥ इति जलशान्तिः समाप्तः ॥ ॥